**Puolustusministeriö** NEUVOSTORAPORTTI PLM2017-00046

PO Keksi Meiju(UM), Koskenniemi Tuomas(PLM)

14.11.2017

JULKINEN

Asia
**Ulkoasiainneuvosto puolustusministerikokoonpanossa ja EDA:n ministerijohtokunnan kokous 13.11.2017**

Kokous
Ulkoasiainneuvosto 13.11.2017

Kokouksen yhteydessä 23 jäsenmaata allekirjoitti ilmoituksen pysyvästä rakenteellisesta yhteistyöstä (PRY). Tämän jälkeen ulko- ja puolustusministereiden yhteislounaalla pidettiin lähinnä lyhyitä juhlapuheita. Korostettiin ilmoituksen historiallista merkitystä ja todettiin PRY:n tuovan unioniin uuden turvallisuuden ja puolustuksen kulttuurin. Korkea edustaja Mogherini sekä Saksan ja Ranskan johdolla muodostettu jäsenmaiden ydinryhmä saivat tunnustusta. Laajalti todettiin, että vaikka yksi virstanpylväs on saavutettu, on työtä jatkettava. Tärkeä seuraava askel on PRY-projektien määrittely. Painotettiin EU:n ja Naton yhteistyön merkitystä sekä PRY:n ja puolustusrahaston yhteyttä. Moni jäsenmaa nosti esiin myös siviilikriisinhallinnan merkityksen osana laajempaa yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kokonaisuutta.

EU:n ja Naton yhteistyötä käsiteltiin yhdessä Naton pääsihteeri Stoltenbergin kanssa. Edistyksen todettiin olleen hyvää, esimerkkeinä mainittiin mm. syksyn samanaikaiset ja koordinoidut harjoitukset sekä Helsingin hybridiosaamiskeskus. EU:n puolustusaloitteiden todettiin tukevan Natoa ja kehittävän osaltaan transatlanttista taakanjakoa. Mahdollisista uusista yhteistyöalueista korostui erityisesti rajat ylittävien sotilaskuljetusten helpottaminen ja terrorismin vastainen toiminta.

Euroopan puolustusviraston (EDA) ministerijohtokunnan kokous hyväksyi EDA:n budjetin vuodelle 2018 sekä työohjelman tulevalle kolmelle vuodelle. Viraston toiminnassa korostuu erityisesti tuki EU:n puolustusaloitteille (PRY, puolustuksen vuosittainen arviointi, puolustusrahasto.).

## Turvallisuus ja puolustus; yhteislounas

Ulko- ja puolustusministereiden yhteislounas järjestettiin pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) allekirjoitusseremonian jälkeen. Läsnä olivat myös komission

varapuheenjohtaja **Jyrki Katainen** sekä teollisuus- ja sisämarkkinakomissaari **Elżbieta Bieńkowska.** Jäsenmaat pitivät lounaalla lähinnä lyhyitä juhlapuheita, joissa korostui PRY-ilmoituksen allekirjoituksen historiallinen merkitys. Todettiin PRY:n tuovan unioniin uuden turvallisuuden ja puolustuksen kulttuurin. Korkea edustaja Mogherini sekä Saksan ja Ranskan johdolla muodostettu jäsenmaiden ydinryhmä saivat tunnustusta. Laajalti todettiin, että vaikka yksi virstanpylväs on saavutettu, on työtä jatkettava. Tärkeä seuraava askel on PRY-projektien määrittely.

Monessa puheenvuorossa alleviivattiin EU:n ja Naton yhteistyön merkitystä ja täydentävyyttä. Tässä yhteydessä viitattiin erityisesti rajat ylittävien sotilaskuljetusten helpottamiseen. Moni jäsenmaa nosti esiin myös siviilikriisinhallinnan merkityksen osana laajempaa yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kokonaisuutta.

PRY:n ja puolustusrahaston yhteyttä painotettiin. Puheenjohtajamaa Viro sai kiitosta työstään Euroopan puolustusteollista kehittämisohjelmaa koskevan neuvoston kannan muodostamiseksi. Osa jäsenmaista toi esiin jo tuttuja kantojaan puolustusteolliseen kehittämisohjelmaan liittyen (esim. pk-yritysten asema, maantieteellinen kattavuus, kolmansien maiden asema). Pohdittiin tarvetta myös puolustus- ja valtiovarainministerien yhteiskokoukselle: asiantuntijatasolla tällaisia on jo järjestetty.

## Turvallisuus ja puolustus; yhteisistunto

Lyhyessä virallisessa yhteistunnossa hyväksyttiin turvallisuutta ja puolustusta koskevat neuvoston päätelmät. Jäsenmaat eivät käyttäneet puheenvuoroja.

## EU–Nato-yhteistyö

Korkea edustaja ja komission varapuheenjohtaja **Federica Mogherini** alusti toteamalla, että pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY), puolustuksen vuosittaisen arvioinnin (CARD) ja puolustusrahaston muodostama kokonaisuus on merkittävä askel puolustusyhteistyössä. Euroopan puolustusta on kehitettävä yhdessä Naton kanssa. EU:n ja Naton yhteistyö ei ole koskaan seissyt yhtä vankalla pohjalla. Syksyn samanaikaiset ja koordinoidut harjoitukset ovat tästä tuorein esimerkki. Työ joulukuussa 2016 sovitun 42 toimenpiteen parissa jatkuu, ja uusista yhteistyöalueista on mahdollista päättää joulukuussa. EU ja Nato ovat toisiaan täydentäviä, mutta erilaisia organisaatioita.

Naton pääsihteeri **Stoltenberg** onnitteli EU-jäsenmaita edistyksestä todeten, että vahva Eurooppa on hyväksi niin EU:lle kuin Natolle ja transatlanttiselle suhteelle. EU:n kykyjen kehittäminen auttaa taakanjakoa ja voi lisätä puolustuksen investointeja: molemmat ovat olleet Naton pitkäaikaisia tavoitteita. EU:n puolustus ei ole vaihtoehto Natolle, vaan sitä on kehitettävä liittouman toimia täydentävästi. Stoltenberg piti tärkeänä, että suorituskykyjen kehittämisessä koherenssi EU:n ja Naton välillä säilyy ja että EU:n puolustusaloitteissa otetaan huomioon myös EU:n ulkopuoliset Nato-maat. EU:n ja Naton yhteistyössä jo sovitun 42 esityksen toimeenpanoa on jatkettava, mutta samalla on tutkittava uusia esityksiä. Stoltenberg nosti esiin kolme teemaa: terrorisminvastaiset

toimet; naiset, rauha ja turvallisuus sekä rajat ylittävät sotilaskuljetukset. Teollisuus- ja sisämarkkinakomissaari Bieńkowska korosti hybridiuhkiin vastaamista ja viittasi tässä myös Helsingin hybridiosaamiskeskuksen rooliin.

Jäsenmaat toivottivat EU-Nato-yhteistyön laajasti tervetulleeksi peräänkuuluttaen sekä olemassa olevien toimenpide-ehdotusten toimeenpanoa että yhteistyötä uusilla alueilla. Uusista yhteistyöalueista jäsenmaat nostivat esiin etenkin rajat ylittävien sotilaskuljetusten helpottamisen, terrorisminvastaiset toimet sekä yhteistyön tiivistämisen edelleen hybridin, kyberin ja harjoitusten saralla. Myös suorituskykyjen suunnitteluprosessien harmonisointia painotettiin. Muutamat maat mainitsivat myös laittoman maahanmuuton tärkeänä yhteistyöalueena. Lisäksi mainittiin yhteistyö Länsi-Balkanilla. PRY:n toivottiin ja uskottiin hyödyntävän EU–Nato-yhteistyötä.

## Euroopan puolustusviraston ministerijohtokunta

Korkea edustaja Mogherini kiitti lyhyessä alustuksessaan, että ensimmäistä kertaa vuosiin EDA:n talousarvio (5 % korotus) voitiin hyväksyä ilman keskustelua. EDA:n toimitusjohtaja Jorge Domecq loi katsauksen puolustusviraston toimintaan ja työohjelmaan. Suorituskykyjen kehittämissuunnitelman (Capability Development Plan, CDP) päivitys on edennyt, puolustuksen vuosittainen arviointi (CARD) on käynnistetty pilottina ja lisäksi EDA on tukenut myös PRY:n ja puolustusrahaston valmisteluja. Myös Domecq nosti erityisesti esiin työn rajat ylittävien sotilaskuljetusten helpottamiseksi: EDA on perustanut työryhmän koordinoimaan etenemistä. Domecq toivoi, että EDA voisi yhä kehittää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa. Komissaari Bienkowska antoi tunnustusta EDA:n työlle todeten, että sen asiantuntemusta pyritään hyödyntämään mm. puolustusrahaston valmisteluissa. Bienkowska korosti, että instituutioiden on sopeuduttava uusiin kehyksiin.

Keskustelussa jäsenmaat antoivat tukensa EDA:n työlle. Edellisen vuoden aikana kokoontuneen korkean tason työryhmän suositusten (Long Term Review) katsottiin luovan hyvän perustan viraston tuleviin haasteisiin ja resurssitarpeisiin vastaamiseen. Sisältökysymyksistä esillä olivat jälleen rajat ylittävien sotilaskuljetusten helpottaminen ja kyberpuolustus. Lisäksi useimmat maat totesivat EDA:lla olevan tärkeän roolin PRY:n, CARD:n ja puolustusrahaston toimeenpanossa ja toivoivat puolustusviraston tekevän tiivistä yhteistyötä komission kanssa.

Suomen edustajat
Sofie From-Emmesberger, EUE
Janne Kuusela, PLM
Tuomas Koskenniemi, PLM
Lauratuulia Lehtinen, VNK
Meiju Keksi, EUE
Arto Koski, EUE

Liitteet

Viite

| | |
|---|---|
| Asiasanat | NATO, puolustuspolitiikka, puolustusvirasto, YTPP, YUTP, puolustusvoimat |
| **Hoitaa** | **PLM, UM** |
| Tiedoksi | EUE, LVM, OKM, OM, PE, SM, TEM, TPK, VM, VNK |